

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

STANOVOVÁNÍ KRITÉRIÍ HODNOCENÍ

Veronika Laufková, Miluše Vondráková

Doplňkový tematický blok I - Podpora kompetencí vedoucích pedagogických pracovníků škol v oblasti zavádění formativního hodnocení – verze pro MŠ a SPgŠ

Kompetence leadera úspěšné školy

CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008145

Máte měřítko na to, jak má vypadat a chutnat bábovka?

Kritéria hodnocení

- Kritéria hodnocení „jsou měřítka, kterými poměříme kvalitu různých produktů“ (Chvál, 2008).
- Mají úzkou vazbu na výchovně vzdělávací cíle.

Používáte ve své praxi kritéria hodnocení?

Kde?

Proč?

V čem vám pomáhají?

Typy kritérií

Soustřeďte se na pozitiva a negativa jednotlivých typů kritérií a možnosti jejich využití ve vaší praxi

„Checklist“ – jen odškrtnáme položky

Evaluace tematických celků ve vztahu k dílčím cílům RVP PV				
Dílčí cíle 5 oblastí obsahu předškolního vzdělávání	Číslo týdne:			
	39			
Dítě a jeho tělo				
uvědomění si vlastního těla	/			
rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	/			
rozvoj a užívání všech smyslů	/			
rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	/			
osvojení si věku přiměřených praktických dovedností				
osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	/			
osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	/			
vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	/			

Zdroj: Evaluace ve vztahu ke klíčovým kompetencím (celý dokument viz příloha 1).
In Krejčová, Kargerová, Syslová, 2015.

Hodnocení na škále (verbální)

STOLOVÁNÍ	nezvládá	zvládá s dopomocí	zvládá samostatně
Samostatně si přinese jídlo a sklídí ze stolu			
Samostatně prostře			
Nalije si nápoj ze zásobníku i naběračkou			
Samostatně používá celý příbor (krájí nožem)			
Samostatně si namaže chleba			

Zdroj: Mateřská škola Zlín, Potoky 4224, příspěvková organizace – Záznamy o rozvoji dítěte. Celý inspirativní dokument viz příloha č. 2

Hodnocení na škále II.

Oblast sociálně-kulturní	2010-2011			2011-2012			2012-2013			2013-2014		
	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III
přijímá autoritu, je zdvořilé												
zdraví známé děti i dospělé												
vyslechne sdělení, neskáče do řeči												
uposlechne pokyn												
poprosí, poděkuje, požádá o pomoc												
dodržuje pravidla skupiny												
dodržuje herní pravidla, hraje a chová se spravedlivě a fair												
podřídí se rozhodnutí skupiny a přizpůsobí se společnému programu												
spolupracuje s ostatními dětmi ve skupině												
vyjednává a domluví se na společném řešení												

Zdroj: Bečvářová, 2010 (celý dotazník k hodnocení vzdělávacích pokroků dítěte viz příloha 3)

Hodnocení na škále III.

Hodnocení dítěte v jednotlivých dovednostech (způsobilostech):

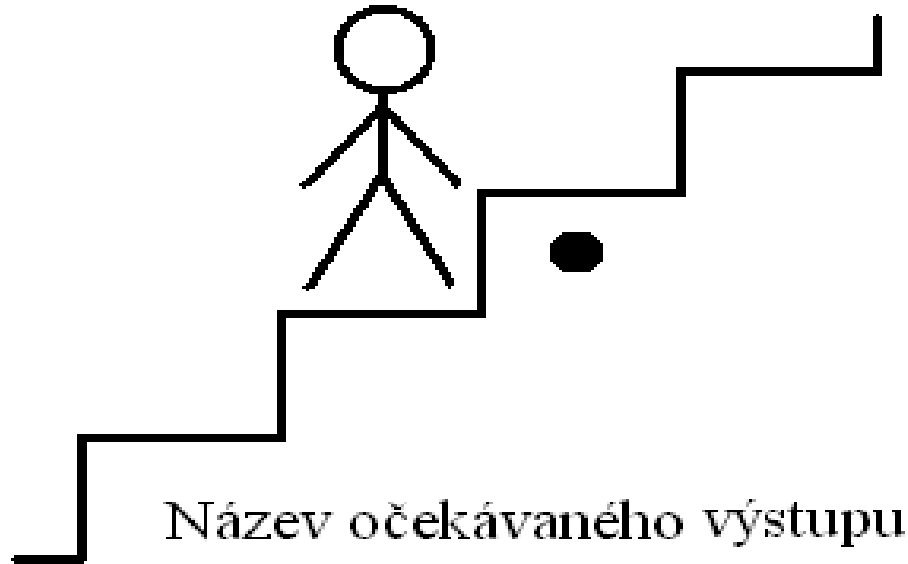
	X
dosud nezvládá (má vážnější obtíže)	1
zvládá s vynaložením maximálního úsilí	2
přetrvávají problémy (občasné, dílčí)	3
zvládá spolehlivě, bezpečně	4
není hodnoceno (nelze říci, neprojevuje se)	N

Zdroj: Bečvářová, 2010 (celý dotazník k hodnocení vzdělávacích pokroků dítěte viz příloha 3)

Grafické hodnocení

Hodnocení na schodech: puntík značí, na kterém z 10 by dítě mělo být; postavička značí, kde se dítě nachází dle záznamů učitele (může být doplněno postavičkou jiné barvy – dle rodičů či dítěte samotného (sebehodnocení)

Zdroj: LAUFKOVÁ Veronika a Kateřina NOVOTNÁ (2014). Školní hodnocení z pohledu žáků. *Orbis Scholae*, 8(1), 111 –127. <https://doi.org/10.14712/23363177.2015.8>

Kritéria a četnost výskytu

Kritérium: oblast sociálně-kulturní	stále	často	někdy	výjimečně
Přijímá autoritu, je zdvořilé				
Zdraví známé děti i dospělé				
Vyslechne sdělení, neskáče do řeči				
Uposlechne pokyn				
Dodržuje herní pravidla, hraje a chová se spravedlivě a fér				
Spolupracuje s ostatními dětmi ve skupině				

Zdroj: Bečvářová, 2010 (upraveno)

Holistická sada kritérií

Holistická sada kritérií pro psychomotorické tempo dítěte

Body	Popis
3 Adekvátní	Dítě je průměrně živé, reaguje rychle a svižně, ale nikoli zbrkle.
2 Potřebuje vylepšení	Dítě je po stránce fyzické i psychické velmi živé, rychlé, někdy až zbrklé.
1 Potřebuje vylepšení	Dítě je pomalejší, všechno mu trvá déle.
0 Neadekvátní	Dítě je nápadně pomalé, ve všem bývá mezi posledními.

Analytická sada kritérií

Analytická sada kritérií – Recitace básně

	Kvalita 1	Kvalita 2	Kvalita 3
Schopnost reprodukovat text z paměti	Dítě recituje z paměti báseň, která má min. 6 veršů, bez pomoci učitele.	Žák umí zarecitovat polovinu básně (6 veršů). K recitaci potřebuje občasnou pomoc učitele.	Žák umí recitovat méně než 3 verše. K recitaci potřebuje stálou pomoc učitele.
Způsob recitace	Dítě mluví zcela srozumitelně a nahlas.	Dítě mluví srozumitelně a nahlas pouze po upozornění učitele či dalších dětí.	Dítě mluví potichu a nesrozumitelně.
Oční kontakt	Dítě udržuje s publikem oční kontakt.	Dítě ztrácí oční kontakt s publikem (chvíli se dívá do země či do publika).	Dítě vůbec neudržuje s publikem oční kontakt.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

**MS
MT**
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Pravidla chování/soužití ve třídě

Kompetence leadera úspěšné školy

CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008145

Společně vytvořená pravidla chování

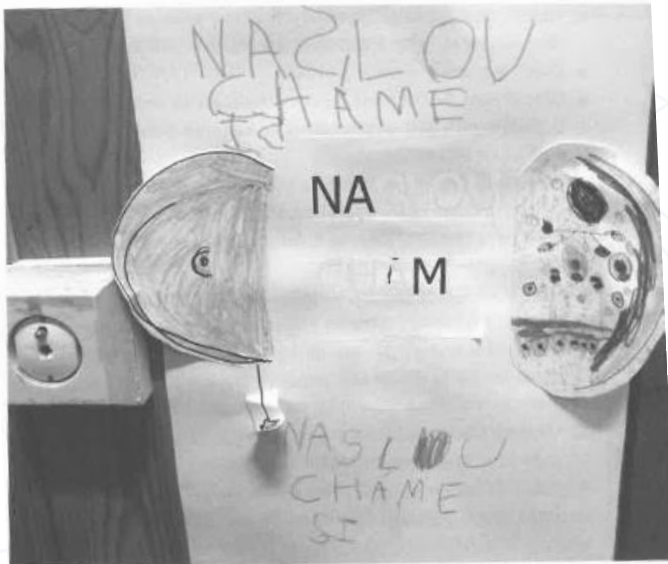
- Napomáhají uspokojení potřeby bezpečí, struktury, řádu, jistoty u dětí.
- Nabízejí prostor pro rozvoj sebekázně a sebekontroly.
- Pokud se děti podílejí na vytváření pravidel, dobře porozumí jejich významu a důležitosti.
- Pokud si pravidla formulují samy děti, cítí se za jejich dodržováním mnohem odpovědnější a více motivovány.
- V případě přestupků proti společně daným pravidlům jsou často schopné řešit situace samy.

Společně vytvořená pravidla chování

- Pravidla musí být naformulována jazykem, který je dětem srozumitelný.
- Je vhodné uvést dětské formulace pravidel.
- Pravidla by měla být formulována pozitivně – co se od dítěte očekává - „Po třídě chodíme pomalu“.

Zdroj obrázku: Krejčová, Kargerová, Syslová,
2015

Společně vytvořená pravidla chování

Příklad pravidel vytvořených dětmi v MŠ Sokolská, Olomouc:

- Mluvíme potichu a hezky.
- Nasloucháme si.
- Chováme se k sobě hezky.
- Chodíme pomalu.

Zdroj: Krejčová, Kargerová, Syslová, 2015

Reflexe pravidel chování

- Máte sestavená pravidla chování?
- Jak znějí a jak vypadají?
- Znají je děti?
- Pomáhaly při jejich vytváření – vytvářely si je samy?
Jakým způsobem?
- Jak byste současná pravidla chování vylepšili?

Shrnutí: Proč používat kritéria hodnocení?

- Slouží konkretizaci výkonu.
- Pomáhají hledat silné stránky .
- Odkrývají slabé stránky.
- Předem známá kritéria děti motivují.
- Zmírňují subjektivitu hodnocení.

Shrnutí: Proč používat kritéria hodnocení?

- Kritéria vytvořená společně s dětmi (např. pravidla chování) vtahují osobnost dítěte do procesu učení i hodnocení, směřují ho k autoregulaci chování i učení a vedou ho k odpovědnosti za vlastní výsledky.
- Mohou být dobrým podkladem pro sebehodnocení dítěte, vrstevnické hodnocení i hodnocení učitele.

Použité zdroje

- BEČVÁŘOVÁ, Zuzana. *Kvalita, strategie a efektivita v řízení mateřské školy*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-221-8.
- BEDNÁŘOVÁ, Jiřina a Vlasta ŠMARDOVÁ. *Školní zralost: co by mělo umět dítě před vstupem do školy*. 2. vydání. Brno: Edika, 2015. Moderní metodika pro rodiče a učitele. ISBN 978-80-266-0793-9.
- CHVÁL, Martin. Jak poznáme, že se žáci něco naučili? In K. Starý (Ed.), *Pedagogika ve škole*. Praha: Portál, 2008, s. 47-67.
- KREJČOVÁ, Věra, Jana KARGEROVÁ a Zora SYSLOVÁ. *Individualizace v mateřské škole*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0812-9.
- LAUFKOVÁ Veronika a Kateřina NOVOTNÁ (2014). Školní hodnocení z pohledu žáků. *Orbis Scholae*, 8(1), 111 –127.
<https://doi.org/10.14712/23363177.2015.8>

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

**MS
MT**
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Děkujeme za pozornost.

Kompetence leadera úspěšné školy

CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008145